

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 148g/2020

privind excepția de neconstituționalitate a textului „pentru vătămări corporale sau deces” din articolul 33 alin. (3) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule
(destinația fondului de protecție a victimelor străzii)

CHIȘINĂU

24 noiembrie 2020

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 16 septembrie 2020,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 24 noiembrie 2020, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „pentru vătămări corporale sau deces” din articolul 33 alin. (3) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, ridicată de dna Victoria Leșco (Tvicenco), reclamantă în dosarul nr. 2-20595/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de către dl judecător Andrei Ojoga din cadrul Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoria Chișinău, sediul Centru, se află cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă, pe 22 octombrie 2019, de către dna Victoria Leșco (Tvicenco) împotriva Asociației Profesionale „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” și Fondului de Protecție a Victimelor Străzii privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității, despăgubirii și cheltuielilor de judecată.

4. Pe 20 ianuarie 2020, dna Victoria Leșco (Tvicenco) a depus o cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a textului „pentru vătămări corporale sau deces” din articolul 33 alin. (3) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

5. Prin Încheierea din 13 iulie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

[...].”

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

„(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

[...].”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate.

[...].”

7. Prevederile relevante ale Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule:

Articolul 33

Fondul de protecție a victimelor străzii

„(1) Fondul de protecție a victimelor străzii se instituie în vederea protejării persoanelor păgubite prin accidente produse de autovehicule ai căror proprietari sau utilizatori nu au respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, de autovehicule neidentificate și/sau obținute pe cale ilicită.

[...]

(3) Fondul de protecție a victimelor străzii este destinat plăților de despăgubiri **pentru vătămări corporale sau deces** dacă autovehiculul sau autorul accidentului a rămas neidentificat, precum și plăților de despăgubiri pentru avarierea ori distrugerea de bunuri și vătămări corporale sau deces dacă proprietarul sau utilizatorul autovehiculului răspunzător de producerea accidentului nu a respectat

obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto sau autovehiculul a fost obținut pe cale ilicită.

[...]"

ÎN DREPT

A. Argumentele autoarei sesizării privind excepția de neconstituționalitate

8. În argumentarea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, autoarea susține că textul „pentru vătămări corporale sau deces” din articolul 33 alin. (3) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nu satisface exigențele prevăzute de Constituție, deoarece îi permite Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule și Fondului de Protecție a Victimelor Străzii să evite plata despăgubirilor pentru partea vătămată.

9. În argumentarea acestei poziții, autoarea menționează că în urma unui accident rutier provocat de un autor rămas neidentificat, deși persoanei i se avariază sau i se distrug bunuri, fără a-i provoca vătămări corporale sau decesul, ea nu va putea beneficia de despăgubirile prevăzute de lege.

10. De asemenea, autoarea sesizării susține că textul contestat contravine prevederilor articolului 20 alin. (5) din aceeași Lege, care reglementează că drepturile persoanei păgubite într-un accident cu implicarea unui vehicul sau conducătorul vehiculului neidentificați sau persoana vinovată nu are o asigurare obligatorie de răspundere civilă auto valabilă se exercită față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule.

11. Potrivit autoarei sesizării, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 4 alin. (1), 8 alin. (1) și 46 alin. (1) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte la proces (a se vedea § 1 *supra*). Astfel, sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a acordat

acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „pentru vătămări corporale sau deces” din articolul 33 alin. (3) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule. Acest articol stabilește cazurile de acordare a plăților de despăgubire din fondul de protecție a victimelor străzii.

16. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză civilă care are ca obiect examinarea unei cereri de chemare în judecată privind încasarea unor sume (a se vedea § 3 *supra*). Astfel, Curtea admite că instanța de judecată va aplica prevederile criticate în cauza pe care o examinează.

17. Curtea observă că textul de lege contestat nu a constituit anterior obiect al controlului constituționalității.

18. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept constituțional. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 38 din 7 aprilie 2020, § 18; DCC nr. 56 din 2 iunie 2020, § 21; DCC nr. 61 din 11 iunie 2020, § 35; DCC nr. 107 din 29 septembrie 2020, § 25; DCC nr. 125 din 22 octombrie 2020, § 22).

19. Autorul sesizării a susținut că prevederile contestate contravin articolelor 4 alin. (1) [*tratatele internaționale privind protecția drepturilor fundamentale la care Republica Moldova este parte*], 8 alin. (1) [*respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale*] și 46 alin. (1) [*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*] din Constituție.

20. Cu privire la pretinsa încălcare a articolelor 4 și 8 din Constituție, Curtea reține că acestea comportă un caracter general, constituie imperative care stau la baza oricăror reglementări și nu pot constitui repere individuale și separate. Aceste norme constituționale, în cazul excepției de neconstituționalitate, pot fi incidente dacă este constatată aplicabilitatea unui drept fundamental din Constituție (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 12 din 7 mai 2020, § 43; DCC nr. 74 din 2 iulie 2020, § 28; DCC nr. 100 din 4 septembrie 2020, § 25).

21. De asemenea, Curtea observă că, în argumentele sale, autoarea sesizării invocă o eventuală încălcare a dreptului de proprietate privată al persoanei în cazul în care în urma unui accident rutier, provocat de un autor rămas neidentificat, aceasta suportă doar avarierea sau distrugerea bunului fără vătămări corporale sau deces. În continuare, Curtea trebuie să verifice dacă în acest caz este incident articolul 46 alin. (1) din

Constituție, care garantează dreptul de proprietate privată și protecția acesteia.

22. Curtea notează că fondul de protecție a victimelor străzii este destinat achitării plăților de despăgubiri în două cazuri: a) pentru vătămări corporale sau deces dacă autovehiculul sau autorul accidentului a rămas neidentificat; b) pentru avarierea ori distrugerea de bunuri și vătămări corporale sau deces dacă proprietarul sau utilizatorul autovehiculului răspunzător de producerea accidentului nu a respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto sau autovehiculul a fost obținut pe cale ilicită (articolul 33 alin. (3) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule).

23. În acest sens, Curtea subliniază că autoarea sesizării contestă textul „pentru vătămări corporale sau deces” din primul caz menționat *supra*.

24. Curtea observă că autoarea sesizării solicită să fie declarat neconstituțional textul „pentru vătămări corporale sau deces” din articolul 33 alin. (3) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006, pentru că prevederile sale pot fi interpretate de către instanțele de judecată în modul în care va exclude de la despăgubiri de asigurare victimele străzii care au suportat doar pierderi materiale. Aceste motive invocate de autoarea sesizării se referă la aspecte ce țin de interpretarea și de aplicarea legii. Curtea notează că le revine instanțelor de judecată să examineze solicitarea persoanei, căreia i s-au provocat prejudicii materiale, de obținere a despăgubirilor de asigurare în cazul în care autorul accidentului a rămas neidentificat și, respectiv, să stabilească prevederile legale aplicabile acestui caz. Curtea reiterează că interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale în situații concrete exced controlului de constituționalitate și reprezintă o competență a instanțelor judecătorești de drept comun (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 6 din 23 ianuarie 2020, § 29; DCC nr. 28 din 12 martie 2020, § 56; DCC nr. 127 din 29 octombrie 2020, § 45).

25. De asemenea, Curtea nu poate reține critica de neconstituționalitate în partea în care autoarea pretinde că textul contestat din articolul 33 alin. (3) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 este în contradicție cu prevederile articolului 20 din aceeași Lege. În acest sens, Curtea reiterează că examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere compatibilitatea acestui text cu dispozițiile constituționale pretins a fi încălcate, dar nu raportarea la alte norme infraconstituționale sau compararea prevederilor mai multor legi între ele și furnizarea unei concluzii care ar rezulta din comparație la dispoziții ori principii ale Constituției (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 40 din 21 decembrie 2017, § 29; DCC nr. 139 din 12 decembrie 2019, § 25; DCC nr. 73 din

30 iunie 2020, § 52; DCC nr. 122 din 22 octombrie 2020, § 27). Astfel, o pretinsă incompatibilitate între două sau mai multe norme legale infraconstituționale cuprinse în acte normative distincte nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și aplicare a legii, a cărei rezolvare revine instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 24 din 2 martie 2020, § 24; DCC nr. 72 din 29 iunie 2020, § 22; DCC nr. 73 din 30 iunie 2020, § 52).

26. Această constatare scutește Curtea să verifice incidența articolului 46 alin. (1) din Constituție invocată de autoarea excepției.

27. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „pentru vătămări corporale sau deces” din articolul 33 alin. (3) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, ridicată de dna Victoria Leșco (Tvicenco), reclamantă în dosarul nr. 2-20595/19, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 24 noiembrie 2020

DCC nr. 135

Dosarul nr. 148g/2020